

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szombán és szombaton este
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 5
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társáná

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Egész évre 12 korona. félévre 6 korona. Negyed
évre 3 korona. Egyes szám ára 12 fillér
Hirdetéseket a legutányosabb árban közölünk

Berlin-Konstantinápoly-Ázsia.

Két vonat indul meg egyszerre a napokban: az egyik Berlinből a másik Konstantinápolyból és magyar földön, a temesvári állomáson fognak találkozni. A berlin-konstantinápolyi gyors aközépponti hatalmak örökölt és megszerzett földjén át robot éjszakáról nappalra, hegyekről völgyre, csatamezőkön, felperzselt falvakon, friss hidakon, és jámbor ugaron keresztül, hogy elvigye a szövetséges hatalmak forró barátságát és üdvözlését egyiktől a másikig. Megnyit az ut Konstantinápolyba, Kisázsia gazdag földje egész az Indiáig, és az őt kínálg meghódolt erőnk, hősiességünk és tudásunk előtt. Ujjongva lélegzet nélkül, boldog dübörgéssel fog vágatni ez a vonat, sietni fog, hogy összekösse a Nyugatot a Kelettel, megindítsa a négy középeurópai törzs megakasztott vérkeringését és megmutassa a jövő udját.

Ezt a háborút — Hindenburg mondása szerint — a vasutak főlényes technikájával fordítottuk a mi javunkra. Csodálatos gyorsasággal dobtunk százazreket és milliákat oda, ahova kellett, minden frontunkat egyszerre tudtuk védeni és tudtuk támadni, ahol a legjobban fájt, mert urai vagyunk a technikai tudománynak, amely most újra megkeresi elfelejtett utját, a mi abszolút fölényünket és életrelvőségünknek a hirdetője. Meg fogja gyorsítani a lélegzet vételünk tempóját és nemcsak arra lesz jó, hogy municiót és katonát vigyen, hanem hogy kicserélje a központi hatalmak értékes áruit, élelmiszert hozzon és iparcikket vigyen, megtöltse a kiürült raktárakat, vállalkozni segítse a fölös tőkét, szétörpítse a kutató és termelő erőket és a magyar, német és osztrák verseny egészséges szabadságot bizonyítsa. Nyitva áll előttünk az egész világ piaca; az óceánokon át új földrészek várják a magyar föld tápláló magját és magyar szorgalom és tudás termékeit. — Szabad a pálya Berlin és Konstantinápoly közt és tulajra a természeti kincsekkel terhes Ázsia felé.

A gyorsvonatot, amely kétfelől fog átliegni országunkon, kell, hogy virágok várják, felszabadulásunk ígéretei, egy ujjongó és büszke mámor, amely realis számítás vállára támaszkodik. Köszöntjük Konstantinápoly és Berlin szárnyas kerekét, amely a

magyar Alföld keresztül fujtatva viszi magával a mi üdvözlésünk és barátságunkat Keletről Nyugatig.

Zsemlye helyett fehér kenyér és cipő.

Elmult egy hete, hogy az apró péksütemények kisütését eltiltó kormányrendelet életbelépett és Ujhelyben a rendelet végrehajtása folytán semmiféle zavarok nem támadtak a péksütemények előállításá körül. A pékek és a nagyközönség egyszerűen tudomásul vették a rendeletet s még a kényes és válogatós kávéházi vendégek sem méltatlankodnak a zsemlye és kalács elmaradása miatt. Csak a vendéglők asztalai mutatnak furcsa képet, mert eltűntek onnan a megszokott sóskifiek, amelyekre a sűrűbb oly vigan ropogtattak. No, de ezt a kis áldozatot ők sem bánják.

S amikor eltűnt a zsemlye és kifij, divatba lépett a fehér kenyér, a szép, puha fehér kenyér. Milyen jól ízlik ez a kávéhoz! Két-három darabot is elfogyaszt az a vendég, aki pár héttel ezelőtt még esküdözött égre-földre, hogy inkább lemond a kávéházi uszonáról, de a kávé mellé kenyeret nem eszik, mert a kávé csak akkor kávé, ha zsemlye, kifij, kalács vagy kuglóf jár hozzá.

Az ujhelyi fehér kenyeret mindenki dicséri. Erre a dicsőretre rá is szolgál, mert könnyen feledheti az apró péksüteményeket. De nemcsak fehér kenyeret, hanem szép fehér cipőt is juttat nekünk a pékkemence. A kormány rendelkezése ugyanis nem határozza meg közelebbről, hogy sulyban és minőségben milyen péksüteményeket nem szabad kisütöni és ennek folytán a pékek apró süteménynek nem nevezhető fehér cipőket sütnek s azokat 20—30 fillérjével árusítják. Mivel azonban ezeknek a cipőknek minősége és ára változó, jó lenne, ha a hatóság szabályozna ezek minőségét és árát, mert szabályozás nélküli a pékmesterek kényőkedvű szerint emelhetik az árakat és gyengíthetik a minőséget. Más városokban már meg is történt ez a szabályozás és az illetékes hatóságok kimondották, hogy sulyban 20 dekan a ul minden sütemény aprónak tekintendő és így ilyeneknek kisütése tilos. A 20 dekanás cipőkat azonban szabad forgalomba hozni, de azoknak maximális árát a hatóság állapítja meg és hirdetményben teszi közzé. Ezeket a cipőkat azután szabad kávéházakban felszólételeve felszolgálni, mi által a kávéházak süteménykérdése is megoldást nyer.

Mielőtt tehát zavarok támadnának, vegye kezébe a hatóság a cipőügyet is, hogy a pékek érdeke mellett a közönség érdeke is megóvassék.

Néhány szó a polgárörségről.

II.

A polgárörség tagjai annak megalakulása óta:

Adler Jakab, Alexander Vilmos dr. Ambrózy Agoston, Ádám János, Agoston János, ifj. Armágyi József, Babis István, Babis János, Balogh József, Bayer József, ifj. Bayer János, Bayer Béla, Begala András, Bettelheim Gyula, Bettelheim Miksa, Bios János, Bleier Pinkász, Bodnár János, ifj. Bodnár József, Braun Béla, Braun Sámuel, Buxbaum Dezső, Burger Ede, Cseh János, Csicsoseri Mihály, Csoma István, Csomós Bertalan, Dankó Ferenc, Deutsch Gyula, ifj. Deutsch Mór, idő. Deutsch Simon, Deutsch Salamon, Dök Sámuel, Dvorák Ferenc, Dzor János, Edelheit Menyhért, Eisenberger Benjámin, Eisenberger Mór, Éber Jenő, Farkas Bertalan, Feibusz Bertalan, Fenő Ernő, Filicskó Antal, Fodor Vilmos, Frider Májor, Frider Vilmos, Friedmann Ignác, Friedmann József, Friedmann Lajos, Friedmann Manó, Friedmann Mór, Friedmann Sámuel, Friedmann Ernő, Gadjók József, Gáibstein Mihály, Getzler Lipót, Güök Simon, Goldstein Sámuel, Groz Markusz, Grozmann Bertalan Grozmann Dávid, Grozmann Mór, Gruder Mór, Grünspan Aron, Grünwald Ignác, Grünwald Inre, György Lajos, Hammermann Salamon, Hizenyik József, Iozkovicz Jakab, Iozkovicz Lajos, Jakab József, Jankovszky Pál, Juhasz Pál, Kardos János, Karmiol Lipót, Katz Vilmos, Keller Simon, Kellner Zoltán, Kiszty Kálmán, Klein Jakab, Klein Jenő, Klein Lajos, ifj. Klein Lajos, Kocsordi János, Kopaček Ferenc, Kovács József, Kovács László, Kovács Sámuel, Kósa Géza, Kracon János, Krausz Farkas, Krausz Izidor, Krausz Izidor, Krausz Manó, Krausz Salamon, Krizs Oszkár, Kukulj Antal, Langer Salamon, Laport Lajos, Lauffer Ignác, Lábik József, Lefkovicz Dávid, Lefkovicz Miksa, Lefkovicz Zsigmond, Löhner Miksa, Leiserovics József, Lichtenstein József, Lichtenstein Bernát, Ligeti Miklós, Linder Izidor Lipscher Gyula, Lipschitz Ignác, Lipschitz Jakab, Lomniczer István, Lomniczer József, Löw S. Hermann Löwinger Dezső, Löwinger József, Luy János, Mandel Lajos, Mandel Nándor, Marajda István, Makó János, Markó Mihály, dr. Markovics Manó, Markovics Sámuel, Meiselsz Aron, Metzstein Mór, Moskovics Hermann, Mudray Géza, Mülbauer Hermann, Müller M. Abraham, Nagy Lajos, Neumann Ignác, Oravec Andor, Orosz Ödön, Orehovszky Mik-

lós, Ötvös László, Pálóczy Bertalan, Perimutter Lajos, Pető Gyula, Pikula Ede, Posch József Primoche Ede, Prisztás János, Rein Lajos, Rubin Abraham, Rosenber Chaim, Rosenberg Roter Márk, Salamon Herman, Sauber József, Sámuel Dezső, Schatz Sámuel, Schatz Sándor, Schermer Hermann, Schönfeld Mór, Schönstein József, Schreiber Adolf, Schwarz Hermann, Schwarz József, Schwarz Lipót, Schwarz Zsigmond, Schwarbart Adolf, dr. Schweiger Mór, Silber A. József, Simon Jakab, Soltész József, Speck János, Stark Mór, Stern Isidor, Stern Jakab, Stern Lajos, Strasser Viktor, Strausz Lipót, Strum Dezső, Strum Herman, Szakácsy Károly Szaniszló Lajos, Szegál Adolf, Szemán János, Szentgyörgyi József, Székely Mihály, Sztrioski Mihály, Szuhosza Mihály, Tannenbaum József, Taube József, Teitelbaum Dávid, Teszenyi Jenő, Tóth István, Trattner Markusz, Valyó János, Veres József, Wagenberg Adolf, Wagner Herman, Weinberger Manó, Weisz Aron, Weisz Jenő, Weisz Salamon, Weiszberger Herman, Werner Gyula, Zahoda Mihály, Zalán Nándor, Zambon Valentin, Zboray Bertalan, Zémán Andorás, Zvász Eliár, Zsibovics Bertalan.

Nem az örség megalakulása óta, bár, de szintén huzamos idő óta tagjai a polgárörségnek:

Amsel Sándor, Balla Mihály, Baum Mór, Beinhorn Izidor, Bornstein Izidor, Davidovics Sámuel, Deutsch Márton, Eisenberger Henrik, Feldmann Abraham, Friedmann Mór, Goldberg Eliás, Grozmann Eliás, Grünfeld Márton, Grünwald Ferenc, Hack Pál, Harcsár József, Herskovicz Lajos, Katz Jakab, Klein Mór, Klein Salamon, Kotzenmacher Benca, Lefkovicz Abraham, Lefkovicz Herman, Lopolinyik András, Lovász János, Palmer Henrik, Paticsko János, Róth Márton, Róz Jakab, Salamon Lipót, Schiff Adolf Schönwald Jenő, Schwarz Abraham Spitzer Mór, Steinbach Adolf, Strausz, Vilmos, Szemlér Ferenc, Szenczi Mihály, Walzer Mihály, Weinberger Adolf, Weisz Aron. Ujabban is belépett mintegy 20 tag.

— dec. 21.

Buza Barnát országgyűlési képviselőnek jelölik. Mint Budapestről jelentik, a Dunántúl egyik választó kerületének ellenzéki polgársága abbéli óhaját fejezte ki, hogy a kerület képviselőjévé a jelenleg francia foglaltságban levő dr. Buza a Barnát jelöljék. Az eszmével a függetlenségi párt központja is foglalkozott s azt rokonszenvesen fo-

gadta. Reménylik, hogy amennyiben Buza Barna képviselőház tagjává választatik, ez alapon a francia fogságból való kiszabadítása is könnyebben fog sikerülni.

HIREK.

Karácsony hetében.

Nem is kell tulságosan erőlködni s egy kis jóakaratu fantáziával úgy képzelhetjük el az egész világot, mint a Halál dominiumát. Im már második éve éve, hogy a Halál ilyen váratlan birtokba csöppent s korlátlan birtokos a távol, messze földek, bus magunk és távol emberek fölött. A Halál e.ös kézzel reformálta a gazdaságát: sok fölösleges és haszontalan dolgot eltörölt, sokatlan és fájoan szigoru kordába szoktatta jobbágyait, kik megszéppentek, elhallgattak és engedelmesen aratnak új gazdájuk számára: immár második éve.

Valami enyhe daccal jólesik néha visszafékedni a bekés multba s keresni egy színt, egy hangot, egy pontot, mi fölött nem ur az új zsarnok gazda. Karácsony lesz... Nini, azt hittük, már ez is multé, a Szeretet ünnepe meghalt, mikor most a Gyűlötség oltárán aidoznak. És rövid pár nap mulva karácsonyt fogunk ünnepeini mégis. Igaz, tavaly is eljött és talán öntudatlan, visszasiró, áhitatos és akaratos lélekkel akartuk, hogy legyen még egy szer karácsonyunk. Karácsony... Ide kevés a lira és ha kimondjuk ezt: most várjuk a második haborus karácsonyt, — ott verődik benne a szegény jobbágy szívünk minden beke-vágya, keserve. Az utok is megvatoztak, ninosenek csomagokkal siető emberek és igénytelenek a játékos kirakatok. Most nagyon oszudosen gondo unak a karácsonyra, ünnepe lélekkel és érezsük, hogy ez a karácsony valahogy mas lesz, mint amit eddig ismertünk. Béke-karácsonya és haborus karácsony — karácsony egyik is, másik is — mégis olyan küübbség van a kettő között, mintha Chopin-mussitát nyekergő verakiból, vagy akaratos leikü, zsenialis, lebiincselő virtuoztól hallgatnánk. Mert ez lesz a második haborus karácsony. És a haborus emekermekre, gyufa-tartókra es egyebekre a két haborus évszám mellé nemsokára egy új számot fognak karcolni: 1916.

— **Próbálkozás.** A vármegyei gyűlésen tudvalevőleg ujra választandó volt a közigazgatási bizottság öt tagja, akiknek megbizatosn lejár; közöttük volt Matolai Etele a régi vármegye e tisztos alakja, a vármegyei önkormányzat törhetetlen védelmezője. A vármegye önmagát becsüli meg, amikor legfontosabb bizottságába ujra beválasztja. Mégis mi történt? Meczner Gyula személyes hívei törlik a nevét a szavazólapokon s helyébe írják a Meczner Gyulát, akiknek tehát Matolai Etele félrelolásával kellett volna a bizottságba bejutnia. Szerencsére nem sikerült; Meczner Gyula 39 szavazatával számban Matolai 75 szavazattal győzött. E szívességét bizonyára nem mond köszönetet Meczner Gyula tulbuszó híveinek.

— **Ujabb magas Vörös Keresztes kitüntetések.** Mint lapzárta kor értesülünk, a hivatalos lap legutóbbi száma több magas kitüntetését közli vármegyénk és városunk haborus egészségügyi intézményei vezetőinek. Így a legmagasabb kitüntetések kapták gróf *Mailáth Józsefné*, gróf *Széchenyi Ernőné*, *Sainyei Mersé István* és magas kitüntetések kaptak még számosan, akiknek teljes névsorát legközelebbi számunkban fogjuk közölni.

— **Verik már Körmöcözön a vas pénzeket.** Irtunk már róla, hogy Németország is, meg a monarchia is vas pénzt fog veretni és forgalomba hozni. Ennek az elhatározásnak nem éppen az az oka, hogy ennek a rettenetes vaskorszaknak csakugyan legtilusosabb pénze a vasból való, mely Európában ugyan már Krisztus előtt divatját mutatta, még a Lykurgosz idejében, de most csakugyan stiusosan divatba hozható. A dolgonak nem ilyen esztétikai megfontolás az alapja, hanem egyrészt az, hogy a váltópénz kevés, másrészt, hogy a váltópénznek való fémek most egyéb oólokra keltenek. Az aprópénzhiány most már nem sokáig fog tartani, mert Körmöczbányán már hetek óta verik a vasat, hogy pénz legyen belőle s az új év már meg is fogja hozni a zörgő pénzt. A jegybank hirdása szerint már négy-öt hét mulva forgalomban lesznek az első vaspénzek.

Nyilt-tér.

Üzlet-átvétel.

A n. é. közönség b. tudomására hozom, hogy a városi étterem (Szinház-étterem) üz. Kovácsosné urnőtől átvettem s azt 1916. január 1-étől kezdődően saját vezetésem alatt tovább folytatom. Legfőbb törekvésem leendő kitételeket és italokat felszolgálni, társas ebédeket és vacsorákat, úgy havi abonenseket a mai viszonyokhoz arányitva, figyelmes és pontos kiszolgálás mellett, a legolcsóbb árak mellett vállalni.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve

teljes tisztelettel

Matajecz Gyula,

vendégfogó,

az étterem eddig volt főpincére.

ORVOSOK

ajánlják, mint a legjobb köhögés elleni szert.

Nincs étvágyam.

a fejem fáj, rosszul érzem magam. Ezen rosszulletnek leginkább gyomorrontás vagy az elégtelenül működő emésztőszervek az okai.

Ezen panaszok folyton hallhatók, ha nem használja rendszeresen a

Kaiser-féle fodormenta GYOMOR-KARAMELLÁT

Hosszabb használat esetén kitűnő hámszer étvágytalanság, gyomorfájás, fejfájás, gyomor-sűtés és szájszag ellen.

20 és 40 filléres esomagokban kapható: **Kincsesy Péter** és **Kardos Zsigmond** gyógyszer-tárában és **Hrabéczy Kálmán** drogériájában Sátoraljaújhely, **Kronovits Miksa** gyógyszer-tárában Nagy-nihály, **Fábián Arnold** gyógyszer-tárában Honmona és **Hazay Géza** gyógyszer-tárában Töketerebes.

EGY SZÉP UJ SZÁNKA,

két utazó bunda, egy bunda-takaró eladó. Cím a kiadóhivatalban megtehető.

Mai távirataink.

A miniszterelnökség sajtóosztályának hivatalos közlései.

Kövess tábornok győzelmei.

Budapest, dec. 20.

Az osztrák-magyar vezérkar jelenti:

Orosz hadszíntér:

Nincs különösebb esemény.

Olasz hadszíntér:

Az egész harcvonalon mérsékelt tü-zérségi tevékenység, amely csak a Chiese szakaszon s a Col di Lana területén vált hevesebbé.

Délkeleti hadszíntér:

Kövess tábornok csapatai rohammal vették be az ellenség erősen kiépített hadállását a Tara kanyarulatánál, Bjelopoljéttól délnyugatra és Godusanál Beranetól északra. A Tara mentén folyó harcokban 3 hegyi ágyut 2 táborigyut és 1200 puskát zsákmányoltunk.

HÖFER altábornagy,
a vezérkari főnök helyettese.

Események a nyugati harctéren.

Berlin, dec. 20.

A nagy főhadiszállásról hivatalosan jelentik:

Nyugati hadszíntér:

A tengerparti útegeink tüzelése előzőtt ellenséges monitorokat, amelyek tegnap délután Vestendét lötték.

Az arcvonalon élénk tüzérségi tevékenység mellett csapataink több sikeres robbantást végeztek.

Az egyik repülőrajunk megtámadta Vperinghe helységet, amelyben az ellenségnek számos összeköttetései futnak össze.

Egy angol kétfedelűt Brüge mellett légi harcban lelőttünk, a bennülők meghaltak.

Keleti hadszíntér:

A helyzet változatlan.

Balkán hadszíntér:

A Tarától északrakeletre vívott harcokban, mint utólag jelentik, három hegyi és két táborigyut zsákmányoltak. Tegnap Mojkarocnál további, az osztrák-magyar csapatokra sikeres harcok voltak, több száz foglyot szállítottak be. A német és bolgár hadsereg részéről nincs jelenteni való.